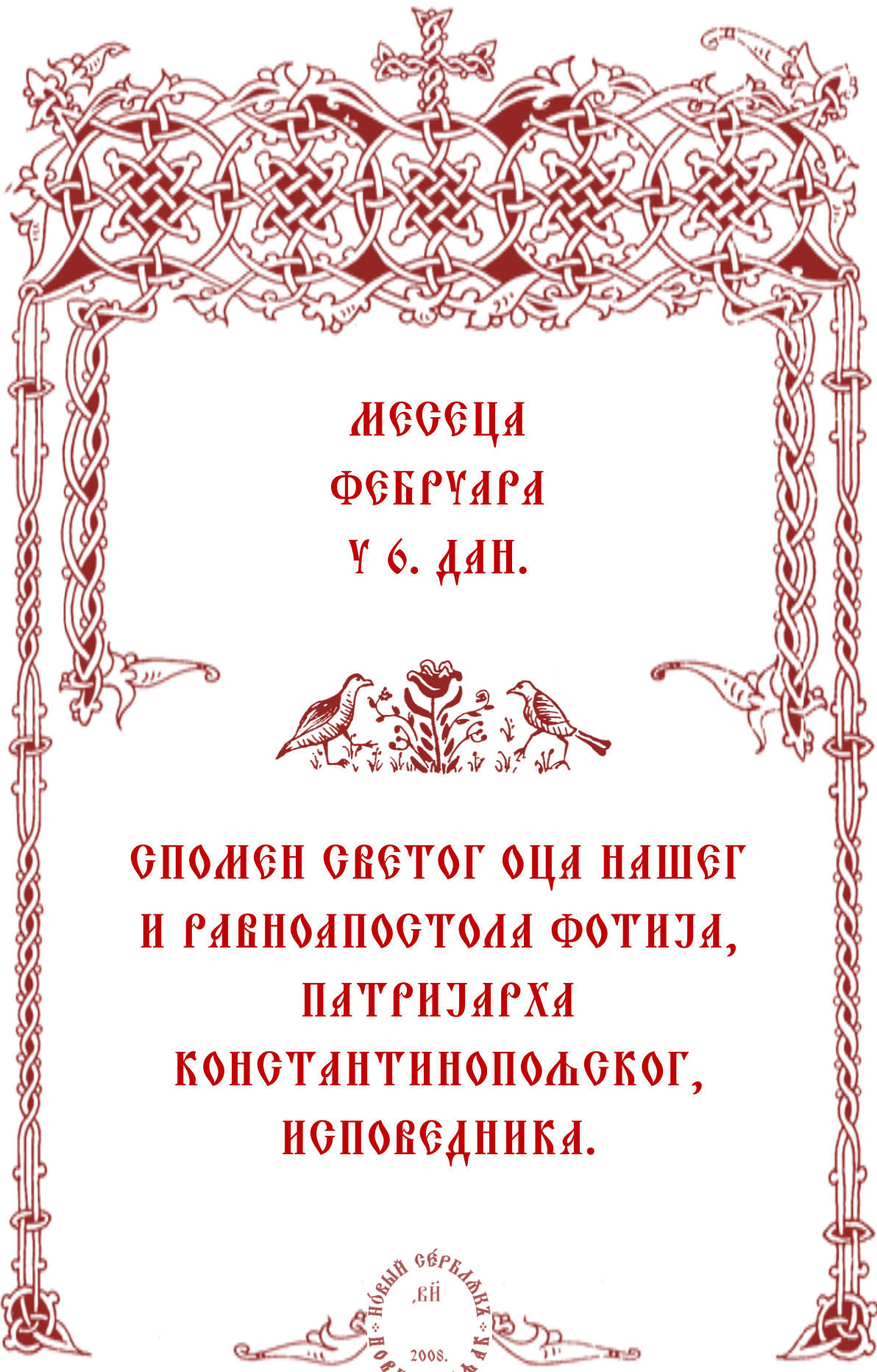

МЕСЕЦА
ФЕБРУАРА
У 6. ДАН.

СПОМЕН СВЕТОГ ОЦА НАШЕГ
И РАВНОПОСТОЛА ФОТИЈА,
ПАТРИЈАРХА
КОНСТАНТИНОПОЉСКОГ,
ИСПОВЕДНИКА.

МЕСЕЦА ФЕБРУАРА У 6. ДАН.

СПОМЕН СВЕТОГ ОЦА НАШЕГА И РАВНОАПОСТОЛА ФОТИЈА,
ПАТРИЈАРХА КОНСТАНТИНОПОЉСКОГА, ИСПОВЕДНИКА.*1*2*3

НА МАЛОМ ВЕЧЕРЊУ.

На „Господе завапих ...“ стихире на 4, глас 1.

Подобан: Небеских чинова ...

Хвалимо тебе, Светитеља Господњег и славу патријараха, великога и светлога заступника Цркве Христове, најсвештенији Фотије: својим молитвама, Оче, чувај нас који спомен твој поштујемо.

Унебесним насељима у весељу обитавајући и смело с анђелима пред престолом Господњим стојећи, моли се, Оче, за разрешење од сагрешења и страсти нас који на земљи спомен твој творимо.

Кад се чисто срце твоје просвећујућим зракама Духа Божанственог богато озари, триблажени богоглагољиви, ти светловидан ваистину постаде, и љуту таму јереси божанственом бдагодаћу разagna.

Небесним анђелима прибран, пред Светом Тројицом стојећи, триблажени, молиш се за нас који с вером спомен твој штујемо, и избављење од љутих беда иштемо.

Слава ... глас 8:

Ходите, сви верни, светитеља и пријатеља Господњег, Фотија чудесног, благочестиво хвалимо: јер апостолском науком испунивши се и врлинским животом као станиште Светога Духа пројавивши се, од саборне Цркве догматима вукове одагна, и православну веру светло изложивши, стубом се показа и заштитником благочашћа; стога и по смрти близу Христа стојећи, непрестано моли се за душе наше.

И сада ... Празника.

^{1*} Службу светом Фотију, патријарху Константинопољском, сачинио је и у Цариграду издао митрополит Ставропољски Константин Типалдос 1848. године (Κωνσταντίνος Τυπάλδος-Ιακωβάτος: *ΙΕΡΑ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΚΑΙ ΙΣΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΦΩΤΙΟΥ, ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ*. Κωνσταντινούπολις: Πατρ. Τυπογραφείο, 1848), пет година након што је на острву Халки основано богословско училиште и обновљена ставропигијална обитељ Свете Тројице, чији настанак древно црквено предање везује управо за светог Фотија Цариградског. Следеће 1849. године ова је служба објављена и у црквено-словенском преводу бугарског јеромонаха Неофита Рилског, наставника „словенскога језика“ у истој школи. Овај пренос на савремени србски језик учињен је са тог црквено-словенског превода. Видети изворнике на крају овог текста.

^{2*} Текст превода ове службе на савремени србски језик преузет је из: „Служба светом Фотију Цариградском“, стр. 29-50, издање: Истина – издавачка установа Епархије Далматинске, Шибеник – Београд 2005. године.

^{3*} Превод готово да и нисмо мењали, само смо исправили штампарске грешке, почетке подобних превели (јер их је преводилац оставио на црквено-словенском), и прокимене и њихове стихове комплетирали. Неколике минималне измене (додатци) се налазе у косим заградама и посивљене су.

На стиховње стихире, глас 2.

Подобан: **Д**оме Евфратов ...

Ходите сада, Божанствени саборе верних, усхвалимо усрдно Фотија, Великога свештеноначалника Цркве.

Стих: **У**ста моја казиваће (пре)мудрост, *[а поука срца мога разум.]*⁴

Од матерњих повоја, богоносни оче наш, пројавио се јеси као освештани сасуд и дом Свесветога Духа.

Стих: **У**ста праведника поучаваће (се) (пре)мудрости, *[а језик његов казиваће суд.]*⁵

Песме теби, богомудри, произноси твоја обитељ новогa Сиона, коју свагда чувај молитвама својим Господу.

Слава ... глас 6:

Божанствени украсу светитеља, увек прослављани оче Фотије, према имену твојем и живљење твоје беше: живот твој би славан, и упокојење са Светима: моли се зато за душе наше.

И сада ... **Празника.**

Тропар, глас 4:

Као апостолима једнодушан и учитељ васељене, Владику свих моли, Фотије, да мир васељени дарује, и велику милост душама нашим.

Слава ... и сада ... **Празника.**

И отпуст.

НА ВЕЛИКОМ ВЕЧЕРЊУ.

По предначинателном псалму стихословимо: **Б**лажен (је) човек ...

На „Господе завапих ...“ појемо стихире на 6:

3 подобне стихире Празника, и 3 светогa, глас 2.

Подобан: **К**ада са дрв(ет)а ...

Кад си заповешћу Божанственом за пастира велике Цркве Христове постављен, охолост си јереси оборио, изобличивши дометање Символу; тада сабрање верних запљеска рукама, с радостју кличући: слава Теби, Тројице Пресвета, слава Теби, Тројице једносуштна.

⁴* Пс. 48,4.

⁵* Пс. 36,30.

Кад те безаконе судије, Оче, неправедно од стада твога одагнаше, мудри Фотије предивни, ваистину преузвишени и најизврснији светитељу и пријатељу Господњи, задивише се са страхом и трепетом срца сви[x] православни[x] трпљењу твојему, говорећи: узе се између нас праведни.

Када си свештено уснуо светим доличним сном, Фотије славни, тада те сабори богослова проведоше као свог крепког саборца, и сви се чиновни анђеоски обрадоваше усхођењу твојем: тада те и Тројица Света, ради Које си се силно подвизавао, венцима славе увенча.

Друге стихире, глас 4.

Подобан: Као храбр(ог)а ...

Благодати орган, свиралу Духа, стуб непоколебиви Божанствене вере, заштитника православља, великога учитеља, светитеља славнога, тврђаву Цркве, најсветлијег подвижника Господњег, песмама хвалимо божанствено, најсветијег Фотија.

Опевајмо једногласно свештеним песмама, сви православни, огњенадахнутог беседника, учитеља васељене, Божанственог престолника Константинопоља, највећег архијереја, пастира изврсног Цркве Христове, најсветијег Фотија, патријарха првопрестонога.

Безаконем заповешћу од стада својег одагнат, невоље и муке за веру претрпео јеси, славни и стамени Фотије, јерарше светли и тврђаво Цркве, стубе непоколебиви: зато те сви поштујемо усрдно као учитеља и тајника православља.

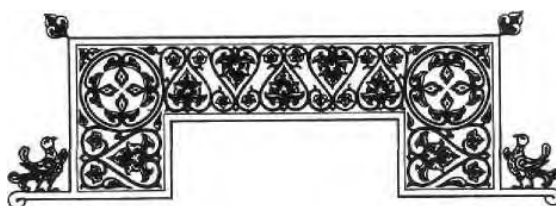
Слава ... глас 6:

Преподобни, триблажени и најсветији оче, пастиру добри и Првопастира Христа учениче, који си душу положио за овце, и сада молитвама својим нам испроси, свехвални и свештени Фотије, велику милост.

И сада ... Празника.

Вход. Светлости тиха ...

Прокимен дана, и [3] читања.

Читање из Прича Соломонових:

Спомен је праведнога с похвалама, и благослов је Господњи на глави његовој. Блажен је човек који нађе мудрост, и смртни који позна разумност. Боље је њу куповати, неголи ризнице злата и сребра. Драгоценија је од драгог камења, а све часно није ње достојно. Јер дужина живљења и године живота у десници су њеној, а у левици њеној је богатство и слава. Из уста њених излази правда, а закон и милост на језику носи. Послушајте, зато, мене, о чеда! јер ћу говорити честитости; и блажен је човек који путеве моје сачува; јер су исходи моји исходи живота, и припрема се воља од Господа. Ради тога молим вас, и предлажем мој глас синовима људским. Ја мудрост, настаних савет, знање и мисао ја призвах. Мој је савет и сигурност, моја је разумност, моја је снага. Ја оне који ме воле љубим, и који мене траже наћи ће благодат. Схватите, незлобиви, оштроумност, и невоспитани пригните срце. Послушајте мене, јер ћу рећи честитости, и изнећу из уста правилности; јер ће истини учити грло моје; мрска су преда мном уста лажљива. Са правдом су све речи уста мојих, ништа у њима није искривљено, нити развраћено. Све је јавно пред лицем разборитих, и исправно онима који налазе знање. Поучавам вас истини, да буде на Господа нада ваша, и испунићете се Духа.

Читање из Премудрости Соломонових:

Бог је похваљиван праведник весели се (сав) народ, јер спомен његов је бесмртност, јер се од Господа познаје и од људи, и угодна је Господу душа његова. Заволите, зато, о људи, мудрост, и поживећете; зажелите (је), и научени бићете. Јер је почетак њен љубав, и држање закона. Поштујте мудрост да довека царујете. Јавићу вам, и нећу сакрити од вас тајне Божије. Јер је Он и учитељ мудрости, и мудрих исправитељ, и у руци Његовој је свака разумност и знање делатности. Уметник свега научи ме мудрост. Јер је у њој дух разуман, свет; одсјај светлости вечне, и слика доброте Божије. Она пријатеље Божије и пророке изграђује. Благоликија је од сунца, и узвишенија од сваког положаја звезда; упоређена са светлошћу налази се првија. Она оне који јој служише од болова избави, и упуту их на стазе праве. Даде им знање свето, и сачува их од ловитеља, и подвиг силан она им награди, да познају да је побожност јача од свега. И никада зло неће надјачати мудрост, нити ће мимоићи зле суд који изобличује. Јер рекоше у себи они који помислише неправдо: Потлачимо бедног праведника, и нећемо поштедети преподобност његову, нити ћемо се застидети седине старости многолетне. Нека нам моћ буде закон, и уловимо праведнога, јер нам је

неугодан, и противи се делима нашим, и изобличава нам грешења закона нашег, и разглашује грехове васпитања нашег. Казује да има знање Божије, и слугом Господњим себе назива. Постао нам је изобличење помисли наших, и тежак нам је и да га гледамо, јер је несличан другима живот његов, и другачије су стазе његове. Ми смо лажни по схватању његовом и избегава путеве наше као нечистоту; и назива блаженом кончину праведника. Да видимо да ли су му речи његове истините, и испробаћемо какав ће бити крај његов. Дрским вређањем и мучењем испитаћемо га, да познамо кротост његову, и испробамо незлобивост његову. Смрћу нечасном осудићемо га, јер ће му бити посета од речи његових. Тако помислише, али се преварише, јер их заслепи злоба њихова, и не познаше тајне Божије, нити расудише, да си Ти Бог Једини, Који имаш власт живота и смрти, и спасаваш у време невоље, и избављаш од свакога зла; Милосрдни и Милостиви, Који дајеш преподобнима Твојим благодат, и Својом мишицом гордима се противиш.

Читање из Премудрости Соломонових:

ста праведнога капљу мудрост, а усне људи праведних знају благодати. Уста мудрих поучавају се мудрости, а правда их избавља од смрти. Када сконча човек праведан, не пропада нада (његова). Јер се син праведан рађа за живот, и у добрима својим плод правде ће узбрати. Светлост је праведнима свагда, и код Господа ће наћи благодат и славу. Језик мудрих зна добра, и у срцима њиховим починуће мудрост. Љуби Господ преподобна срца, угодни су Њему сви непорочни. Мудрост Господња просвећује лице разумнога. Јер лако је виђена од љубитеља њених, и налази се од оних који је траже, достиже оне који је желе да унапред дознају. Који к њој рано рани, неће се уморити; и који бдије ње ради, брзо ће бити безбрижан. Јер она сама проходи тражећи достојне ње, и на стазама (њиховим) појављује им се благонаклоно. Злоба никад неће победити мудрост. Ради тога и бих заљубљеник лепоте њене, и заволах је, и тражах је од младости моје; и тражах невесту да доведем себи. Јер Господар свега заволе је, јер је она тајница Божијег знања, и изумитељ дела Његових. Трудови њени су врлине; целомудрености и разборитости она учи, и правди и јунаштву (у трпљењу), од којих ништа није потребније у животу људском. Ако пак неко жели и много искуства, (она) зна старине древне, и будуће ствари, да представља. Зна вештину (плетења) речи, и решење загонетки; знаке и чудеса предузнаје, и збитија времена и лета. И свима је добар саветник, јер је бесмртност у њој, и доброславље у општењу речи њених. Тога ради беседовах Богу, и помолих се Њему, и рекох из свега срца свога: Боже

отаца, и Господе милости, Који си све створио Речју Твојом, и Премудрошћу Твојом саздао човека, да господари створеним од Тебе тварима, и да управља светом у светости и правди. Дај ми Премудрост која седи крај престола славе Твоје, и не одбаци ме од слугу Твојих. Јер сам ја слуга Твој, и син слушкиње твоје. Ниспошљи је са светих небеса (Твојих), и од престола славе Твоје пошаљи је, да будући са мном постара се, да познам шта је благоугодно пред Тобом; и да ме упуту у делима мојим целомудрено, и сачува ме у слави својој. Јер су помисли смртних страшљиве, и погрешиве замисли њихове.

На литији стихире, самогласне. Глас 1:

Ресели се у Господу, граде Константинов, и сваки граде, острво и земљо, часном спомену пастироначалника свих и саборне Цркве светилника и учитеља, Фотија триблаженог, јер се за живота веома подвизаваше за веру јеванђелску, а сада на небесима за своје трудове награде достојне прима, молећи се непрестано Христу Богу за душе наше.

Глас 2:

Тебе, великога архијереја и пастира незлобивог и преподобног, проповедника православља и огњенадахнута уста Духа, с љубављу хвалећи молимо: подај молитвама својим, оче, дарове душама нашим. Глас 6:

Човече Божији и верни угодниче, љубљени служитељу Господњи, сасуде изабрани, стубе и тврђаво Цркве, Царства наследниче, не заћути вапијући за нас Господу.

Слава ... глас исти:

Добри и верни слуго, добри делатељу винограда Христовог, ти си тежину дана поднео и дани ти талант умножио, и ниси завидео онима што дођоше после тебе: стога ти се врата небеска отворише: уђи у радост Господа својега, и моли се за нас, оче најсветији.

И сада ... Празника.

И уобичајене молитве.

На стиховње стихире, глас 5.

Подобан: Радуј се, пос(т)ника ...

Радуј се, светитељу Христов, радуј се, светла похвало отаца, делањем и сазрцањем украшен светло, Божанствених врлина ризнице, станиште кротости, молитве непрестане обиталиште, премудрости ризнице, красна обитељи смирења, сунце расуђивања, храмe мира и доме љубави многоструке према Богу и ближњем: Христа умоли да нам дарује велику милост.

Стих: Уста моја казиваће (пре)мудрост, [а поука срца мога разум.]⁶

Радуј се, узоре светитеља и заступниче учитеља славни, светли у речи и догматима, уста богослова Цркве Христове, пастире дивљења достојни, апостолима једнодушни и доброречити језиче што сваку јерес сасеца као мач одасвуд оштри, свирало слаткогласна, уме небесни, стубе црквени и тврђаво верних: Христа моли да ниспошље душама нашим велику милост.

Стих: Уста праведника поучаваће (се) (пре)мудрости, [а језик његов казиваће суд.]⁷

Радуј се красото патријараха, радуј се, свих свештеника похвало, Божанствени изворе догмата, тврди стубе Цркве и темељу необориви, правило најверније, тајнопишче најмудрији, оче Фотије, тврђаво истине и најсветлији војводо православни, човече небески и земаљски анђеле, православних славо: не престај Христа молити за све који те хвале. **Слава ... глас 4:**

Достојно беше царском граду хвалити се Фотијем архијерејем, као каквим украсом царским и светлогласном трубом, која по свим крајевима догмате спасења разглашава, и све скупља на сабрања песама боголепних; њему кличимо: светлослове имена светлога, Христа Бога моли да спаси душе наше. **И сада ... Празника.**

Тропар, глас 4:

Као апостолима једнодушан ... написан на малом вечерњу.

Слава ... и сада ... Празника.

НА ЈУТРЕЊУ.

По првом стихословљу: седалан, глас 1.

Подобан: Гроб Твој, Спасе ...

Ево засија души мојој пролеће, ево се јави данас спомен светли мудрога јерарха, Фотија свеблаженог: стога га сви усхвалимо, јер силом Духа веру православних утврди. **Слава ... и сада ... Празника.**

⁶* Пс. 48,4.

⁷* Пс. 36,30.

По другом стихословљу: седалан, глас 3.

Подобан: Божанствене вере ...

Божанственим сјајем заблиставши, и Божанском се у животу научивши, светлоименим свештенством засијао јеси: јер чудесно објаснивши догмате, православљем Цркву си утврдио, оче преподобни: Христа Бога моли да нам дарује велику милост. **Слава ... и сада ... Празника.**

Величање:

Радуј се, најсветлији тајниче Христове Цркве, православних заштитниче, бичу злославних, славо првосвештеничка, велики богојављениче, Фотије свети.

По полијелеју: седалан, глас 4.

Подобан: Ти који си се узнео ...

Свештеноначалниче и Божанствени богоговорниче, светли просветитељу Цркве, мисли верних благодаћу напајаш, а намисли јеретичке спаљујеш; точећи благодат чудеса, спираш ваистину свих страсти нечистоту, преподобни оче, свеславни Фотије. **Слава ... и сада ... Празника.**

Степена, 1. антифон 4. гласа.

Прокимен, глас 4:

Уста моја казиваће (пре)мудрост, *[а поука срца мога разум.]*^{*8}

Стих: (По)чујте ово сви народи, *[(са)слушајте сви који живите по васељени.]*^{*9}

Све што дише ... Јеванђеље светитељу.*¹⁰ Псалам 50.

Слава ... Молитвама Светитеља ...

И сада ... Молитвама Богородице ...

Потом стих: Помилуј ме, Боже ...

И самогласан, глас 6:

Изли се благодат из уста твојих, преподобни оче, и пастир си био Христове Цркве, учећи духовне овце да верују у Тројицу једносуштну у једном Божанству.

^{8*} Пс. 48,4.

^{9*} Пс. 48,2.

^{10*} Јн. зач. 35. од пола.

Канон празника на 4, и светого на 4, глас 4.

(Говоримо катавасију празника.)

Песма 1. Ирмос:

Отворићу уста своја и испуниће се Духом, и реч ћу ускликнути царици матери, изаћи ћу славећи светло и опеваћу радосно њена чудеса.

Гветило богозарно, светлоименити, Свети, одагнај таму ума мојега, блистањем ме светлости Божанствене озаривши, да хвалим велика дела твоја.

Као тврђаву вере, учитеља Цркве и непоколебиви стуб сведочења, многосветли светилник благодати и уста богонадахнута, познасмо те, Фотије.

Законито си се подвизавао, дивни, зло трпећи ради проповеди Божанствене, као светитељ верни: узама догмата својих као звера си укротио Николу празноумног.

Богородичан:

Ходите да опевамо сви Марију пречисту, која једина човечанство украси и Бога роди [о]ваплоћеног, Дјева неповређена оставши.

Песма 3. Ирмос:

Твоје песмопојце, Богородице, живи и изобилни изворе, хор себи сабравши духовно га утврди у божанственој својој слави, венаца славе удостој.

Западна змија љута, која хулу говораше високо, од речи твојих замукну, светилнице боговидни: зато те православни достојно поштујемо.

Умртви се, оче, речима твојим премудрим, змија јереси, као камењем погубљена и у главу рањена: зато те Црква достојно поштује.

Необоривим доказима Писма, мудри, показао јеси да је благодат Духа заједничка, и да се Духом назива ипостас Онога Који од Оца исходи.

Богородичан:

Беспочетног Родитеља Логос, Који је изнад сваког почетка, почетак сад од тебе стиче [о]ваплотивши се, Чиста, и времену се потчини, Он Који временом влада.

Седалан, глас 8.

Подобан: Премудрости ...

Пророка Илију подражавајући и Јована Крститеља, смело си празобличио царе безаконе, првосвештенички престол божанствено украсио и мноштвом науке свет обогатио: Писмом Божанственим верне си

утврдио и неверне обратио, Светитељу дивни: моли Христа Бога да опроштење сагрешења дарује нама који с љубављу свети спомен твој прослављамо. **Слава ... и сада ... Празника.**

Песма 4. Ирмос:

Исус надбожанствени, Који седи у слави на престолу Божанства, у облаку лако дође, и бесмртном руком спасе оне што кличу: слава, Христе, сили Твојој.

Целомудреност у младости, у старости спознање, у свем животу чврстину и дуготрпљење, и љубав показао јеси за све који кличу: слава Христе сили Твојој.

Пресветло житије своје, као узор најјаснији, сваком си Божанственом врлином пројавио, оче: у молитвама, посту, бдењима и мољењима Богу Човекољупцу.

Очима својим сна ниси дао, оче најкраснији, док ниси себе домом учинио Владики Сведидећему, Којем си клицао: слава Христе сили Твојој. **Богородичан:**

Оживела си, Свесвета, људе умртаљене, пале у пропаст подигла, родивши Живодавца Који избавља оне што кличу: слава Христе сили Твојој.

Песма 5. Ирмос:

Задиви се све божанственој слави твојој, безбрачна Дјево, јер си у утроби понела Бога свих и родила безвременог Сина, Који мир дарује свим појцима твојим.

Благодат примив Свесветога Духа, Божанственим си се домом показао, Божанствено поучавајући светлости богопознања, сведивни Фотије мудри, оче најсветији, тврђаво Цркве.

Језик твој беше перо Утешитеља, Који брзо избављење даје онима што познаху Господство Његово и душама њиховим удахњује ум небесни, свештени Фотије.

Показа те Христос свету обасјаног речима и благодаћу догмата, како намере јеретика уништаваш и душе просвећујеш свих верних, који те опевају као проповедника вере. **Богородичан:**

Дјева роди, оставши Дјева, Сина превечнога, Који се у природу човечју обуче и телесним страдањем спаси је од трулежи, као што научавајући говори Светитељ.

Песма 6. Ирмос:

Божанствени овај и свечасни празник Богоматере славећи, ходите, богомудри, рукама запљескајмо, Бога из ње рођенога славимо.

Реликога опевајмо, Фотија, трубу која јасно проповедаше исхођење Духа од Оца, као син Громов богословствујући.

Растргнуше речи твоје сву гордост јеретика, свештени Фотије: зато сабор верних светло твори спомен твој, Свети.

Игра и весели се сабрање верних православно, свечасни Фотије, видећи те ваистину као часног наследника Григорија и Златоуст(ог)а. **Богородичан:**

Певам зачеће твоје, Дјево, певам твоје неисказано рођење, певам покров твој којим се од сваког зла избављам, тишини твојој притичући усрдно.

Кондак, глас 8.

Подобан: Теби, Војводкињи ...

Светилник Цркве светозарни, учитељ православни најбожанственији, нека се овенча сад цветовима песничким, као богогласна фрула духа, силни противник јереси, којем кличемо: Радуј се, свечасни Фотије. **Икос:**

Као анђеоси се међу људима показао, са земље небеско достигав, и видећи те равна хоровима бестелесних, са страхом и љубављу побожно ти кличемо: радуј се, јер се кроз тебе Тројици поклањамо; радуј се, јер тобом Бога опевамо; радуј се, узоре православних истинити; радуј се, који си безаконике силно разобличио; радуј се, висино смирења недостижна многим; радуј се, дубино познања недогледна смртнима; радуј се, јер си Богу био Божанствени свештеник; радуј се, јер Богу приводиш спасене; радуј се, сажитељу Божјих мученика; радуј се, сабеседниче часних преподобних; радуј се, уверитељу верних; радуј се, свечасни Фотије.

Овога месеца у 6. дан спомен међу светима оца нашега и равноапостола,
Фотија, патријарха константинопољскога, исповедника.

Стихови:

„Нећу се смутити”,
умирући говори Фотије,
за кончину припремљен.

вај триблажени и светлоте свом животу истоимени Светитељ, велики и светли Отац и учитељ Цркве, Фотије премудри и најсвештенији, исповедник вере и равноапостол, поживе у време царева и самодржаца Михаила сина Теофилова, Василија Македонца и његовога сина Лава. Отачество земаљско би му Константинопољ великоимени и међу градовима царствујући, а небеско – Горњи Јерусалим, силни и непоколебиви. Родитељи му беху славни пореклом, но не мање и вером православном, за коју се, као што се приповеда, и мученичким венцем украсише, пострадавши – небомудри и духом силни – ради поштовања и поклоњења светим иконама. Најпре беше највишим царским достојанствима почаствован, свагда водећи врлински и богољубив живот, а потом се и првопастирског крмила црквеног прихвати, узведен будући на апостолски и васељенски престол константинопољски. Јер кад свети отац наш Игњатије силом царском би прогнан са престола и Црква обудове, а пошто јој не беше могуће бити без епископа, свети отац наш Фотије, нагнан потребом и царском силом, по закону наследи свештенога Игњатија, примивши прво монашки постриг, а потом и остале по реду степене свештенства прође. А какве подвиге показа триблажени за православну веру против манихејаца, иконобораца и других јеретика, а пре свега против тада први пут пројављене папске јереси, чијег оца и зачетника латинског раздора, папу римског, Николу злога, списима и отачким доказима изобличивши и праведно свргавши, из католичанске Цркве саборно изагна, анатеми га предавши; и каква ли гоњења и беде, каква лукавства и клевете, какве нападаје и нечовечна мучења претрпе Христу подражавајући овај душом трпељиви богобеседник и Светитељ душе дијамантски тврде од расколних Латина и следбеника папске јереси, од људи злодејних и лажљивих, људи безаконих, непреподобних и убиству склоних – о томе подробно приповеда велико његово житије. Овде ваља рећи само толико да, свештеностујући јеванђеље као други Павле, сав храбри народ бугарски са царем њиховим у непорочну веру Христову тајноуведе и породи бањом Божанственога крштења. А многе и од различитих јереси – Јермене, иконоборце и друге

инославне – Православној Цркви Христовој поврати, изложивши речи испуњене благодаћу, премудрошћу и истином, којима мудровања злославних као громом погоди. И чврстином разума и непоколебивошћу, неблагодарног цареубицу самодршца Василија устрашивши, и топлом својом ревношћу по разуму сав коров кривих учења искоренивши, показа се испуњен апостолском науком као нико од савремених. И овако преподобно и јеванђелски напасајући Цркву Христову, двапут се успевши на престол и двапут насиљем мучитељским свргаван, Цркви и народу Божијем остави многе и различите списе, све изванредне и премудре, којима ће се праведно сваки век дивити: јер свако знање изучивши, у сваком и силу стече. И много се потрудивши за истину и правду, свето отиде Господу многострадални, заточен у Јерменској обитељи као Божанствени Златоуст у Коману, а свештено и свечасно тело његово положено би у обитељи званој пустињска или тиховатељна.^{*11} И свештени његов спомен беше у давно доба празнован у храму часног Претече и Крститеља Јована у поменутој тиховатељној обитељи, а сад се слави на острву Халки, светој патријаршијској обитељи Свете Тројице, где би устројено и богословско училиште Велике Цркве Христове.

Песма 7. Ирмос:

Не поклонише се богомудри твари место Творцу, већ огњену претњу смело презревши, радоваху се појући: Преславни Господе и Боже отаца, благословен јеси.

Прешао си, богомудри оче, у небесна насеља, и приближивши се Богу, причешћем обожен божанствен си постао, преподобни, појући: Господе и Боже отаца, благословен јеси.

Просветљивани твојим речима, оче свехвални, научисмо прослављати нераздељиво и нераздвојиво тросунчано Божанство, Којем појемо: Господе и Боже отаца, благословен јеси.

Гвесвештеног ли и божанственог и богоугодног исповедништва твог: јер попут злата очистивши се, Богу си угодιο, оче триблажени, веселећи се, преподобни, подражавањем страдања Спаситељевих.

Богородичан:

^{11*} της ερημίας η ηρεμίας.

Као извор Божанственог избављења свим си се људима показала, родивши Избавитеља свих, Свенепорочна, Којем сви певамо: Преузвишени Господе и Боже отаца, благословен јеси.

Песма 8. Ирмос:

Младиће благочестиве у пећи Пород је Богородичин спасао: тад беше у слици, а сад у истини сву васељену подигну да пева теби: Појте дела Господ(њ)а и преузносите га у све векове.

Теку извори догмата твојих и сву Цркву напајају, Фотије предивни: зато те, оче, хвалимо као тврђаву и похвалу православних, опевајући вазда Господа и преузносећи у све векове.

У луку тиху пристао си, Фотије свемудри, животне буре одагнавши, као вођу имајући на свим путевима својим Господа, Који мигом све твори: Њега преузносимо у све векове.

Тросунчана светлост надбожанствене Тројице, уселивши се у тебе, показа те као светлост што просветљује сабор православних, и отупљује оружје јеретика, и кличе: Господа опевајте и преузносите у све векове.

Богородичан:

Као ружу у трњу нашавши те, цвет свемирисни у долинама, крин свечисти, Владичице Богоневесто, твој Женик свише усели се у те, замирисав сав свет који те опева у све векове.

Песма 9. Ирмос:

Сваки земнородни нека заигра просветљен Духом, умови бестелесни да се радују, свештени празник Богоматере славећи, и нека кличу: радуј се, свеблажена Богородице, чиста Приснодјево.

[Принев:] Величај, душо моја, међу јерарсима пресветли светилник.

Гав притичем под божанствени покров твој, дивни: јер власт од Христа примивши да грехе разрешаваш, ланце грехова мојих растргни, спаси ме молитвама својим, и Божанственом светлошћу просвети.

[Принев:] Величај, душо моја, украситеља Цркве Христове.

У светлост си незалазну отишао, оче славни, од земаљског се избавивши: пред Сведржитељем и тросунчаном Светлошћу са вишњим војскама стојећи, сјајем се наслађујеш који отуд стиже, свеблажени, и нас просвећујеш који те хвалимо.

Слава ...

[Припев:] Величај, душо моја, триипостасног и нераздељивог Божанства силу.

Као јунак си лажљиве јереси разобличавао, божанствени си заштитник православља био, са Игњатијем чији дух и престо си наследио, Фотије, и с њим се молиш Господу. **И** сада ... **Богородичан:**

[Припев:] Величај, душо моја, часнију и славнију од вишњих војски.

Хотећи ме свег обожити, Бог се сав с тобом сједини, и нова неисказана тајна настаје: као Дјева рађаш непорочно, и Бога видимо у телу: опевајући Њега, тебе блаженом зовемо, Марија, као што си сама прорекла.

Светилан.

Подобан: Жене (по)чујте ...

Топлог те заступника и светлог учитеља има Црква, оче; стога спомен твој светло славећи кличе: увек штити стадо твоје и неповређеним чувај од јереси и зла, свештеноначалниче Господњи.

[Слава ... и сада ...] **Празника.**

На „Хвалите ...“ узимамо 4 стиха и појемо стихире, глас 1.

Подобан: Небеских чинова ...

Усхвалимо Божанственог свештеноначалника Цркве, учитеља ваистину великог и проповедника Логоса, дивног равноапостола Фотија, јер настаде свеславни празник његов, весеље свих верних.

Домом те врлине зовемо, Фотије, пријатељем мира, делатељем љубави, аступом целомудрености, крепким пребивалиштем молтве, ризницом исцељења и молитвеником твојих штоватеља, блажени.

Апостолима си прибран као равноапостол, јер си као Божанствени проповедник сва словенска племена Христу привео, породивши их крштењем светим: њих у православљу сачувај.

Кад се земаљски Деница погорди љуто, подигавши престо свој изнад звезда, први си, славни, ревнујући као Михаил повикао: стојмо смерно, стојмо сви у часним предањима отаца. **Слава ... глас 5:**

Где се призове име твоје светлоимено, отуд бежи ђаволова сила, јер не може светлост твоју гледати пали Деница; молимо те стога да огњеносне стреле његове што се на нас подижу погасиш, заступништвом твојим избављајући нас од саблазни његових, јерарше Фотије, песме достојни.

И сада ... Празника.

Велико славословље и отпуст.

НА ЛИТУРГИЈИ.*¹²

Блажен(ств)а, 3. песма канона Празника, и 6. [песма] канона светог.

Прокимен, глас 1:

Уста моја казиваће (пре)мудрост, [а поука срца мога разум.]*¹³

Стих: (По)чујте ово сви народи, [(са)слушајте сви који живите по васељени.]*¹⁴

Апостол Јеврејима зач. 318.

Алулуја, глас 2.

Стих: **У**ста праведника поучаваће (се) (пре)мудрости, а језик његов казиваће суд.*¹⁵

Св. Јеванђеље од Јована зач. 36.

Причастен:

У вечном памћењу биће праведник, [од зл(ог)а гласа неће се уплашити.]*¹⁶

Крај, и Богу слава.

^{12*} У коришћеном србском изворнику овде стоји само скраћено: На литургији, Изобразитељна, 3. Песма Канона празника и 6. Канона светог. Апостол и Јеванђеље од новембра 13. Причастен: **У** вечном (с)помену ... па зато овај део дајемо према црквено-словенском тексту службе преузетом са сајта [Орглиб](#).

^{13*} Пс. 48,4.

^{14*} Пс. 48,2.

^{15*} Пс. Пс. 36,30.

^{16*} Пс. 111,6 и 7.

1. Црквено-словенски изворник:

СЛУЖБА

ИЖЕ ВО СВАТЫХЪ ОТЦА НАШЕГО И РАВНОАПОСТОЛА

ФОТИЯ

ПАТРИАРХА ЦАРА ГРАДА, ИСПОВѢДНИКА.

Собранъ оубо ѿ древнѣйшихъ церковныхъ пѣсней и сочиненъ

преосвященнѣйшими митрополитами

ставропольскими

Господиномъ

ВОНСТАНТИНОМЪ ТУПАЛДОВЪ:

Преведенъ же

НЕОФИТОМЪ ИЕРОМОНАХОМЪ П. П.

иже ѿ свещенныхъ и честныхъ обителъ Рускѣхъ, оучителемъ

Славянскаго языка въ Богословскомъ училищѣ сватыхъ

великихъ Христова Церкви: и изданъ иждивеніемъ тогожде

преосвященнѣйшаго Сватоствавropolскаго.

ВЪ ВОНСТАНТИНОПОЛИ

въ Типографіи Патриаршейской.

1849.

2. Црквено-словенски и србски (кориштени) изворник:

Служба Светомъ Фотију Цариградскомъ

[стр. 7-26 на црквено-словенскомъ језику]

[стр. 29-50 на србскомъ језику]

издавач

Истина

Издавачка установа Епархије далматинске

Шибеник – Београд

2005.

штампа

ФинеГРАФ, Београд

тираж

500

✱ НОВИИ СЕРБАНИК „РИГ ГОДИ КЪ БЛАГРОДѢ. © НОВИ СРЕБНИК 2013. ГОД. У БЕОГРАДУ. ✱